

Dūņezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi

Ādaži 2017

SATURS

1. Vispārīgie dati	3
2. Ūdens objekta raksturojums	4
2.1. Morfometriskais un hidroloģiskais raksturojums	4
2.2. Ūdens objekta ekoloģiskā stāvokļa raksturojums:.....	4
2.2.1. prioritārie ūdeņi (ūdens objekta atbilstība normatīvo aktu prasībām par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti)	4
2.2.2. ūdens objekta hidroloģiskā režīma ietekme uz piegulošo platību gruntsūdens līmeņiem	5
2.2.3. hidrobiocenožu raksturojums, t.sk. dati par kopējo un virsūdens aizaugumu (%)...5	
2.2.4. ihtiofaunas raksturojums	5
2.2.5. ekoloģiskā stāvokļa vērtējums un to ietekmējošie faktori.....	6
2.3. Ūdens objekta un tā piekrastes joslas saistība ar aizsargājamām teritorijām un aizsargājamiem dabas objektiem;.....	6
3. Ūdens objekta ekspluatācijas nosacījumi	7
3.1. Saimnieciskās darbības nosacījumi	7
3.1.1. ūdens objekta izmantošana ekspluatācijas noteikumos paredzētās saimnieciskās darbības veikšanai	7
3.1.2. piekrastes platību izmantošana ūdens objekta aizsargjoslā	8
3.1.3. ūdens objekta izmantošana citām saimnieciskām darbībām;	9
3.1.4. prasības zivju aizsardzības un pārvades ierīcēm;	9
3.1.5. zivju nārsta nodrošinājums un citas dabas aizsardzības prasības;.....	9
3.1.6. īpaši nosacījumi makšķerēšanai;	9
3.1.7. peldošo līdzekļu izmantošanas kārtība;	10
3.1.8. pašvaldības pieņemtie saistošie noteikumi, kas nosaka ūdens objekta izmantošanu;	10
3.2. Saimnieciskās darbības veicēja pienākumi un tiesības.....	10
3.2.1. Pienākumi:.....	10
3.2.2. Tiesības:.....	11
3.3. Saimnieciskās darbības veicēja darbība ārkārtējos dabas apstākļos.....	11
4. Institūcijas, kas kontrolē ekspluatācijas noteikumu ievērošanu.	11

1. Vispārīgie dati

1.1. ūdens objekta nosaukums – Dūņezers;

1.2. atrašanās vieta (pilsēta, novads) – Ādažu novads;

1.3. ģeogrāfiskās koordinātas – 57° 9' 5.189, 24° 21' 26.315

1.4. ūdenssaimnieciskā iecirkņa kods/ūdenstilpes kods (saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras klasifikatoru) – kods 53072;

1.5. upes baseins, kurā atrodas ūdens objekts – Gaujas upju baseina apgabals

1.6. ūdens objekta veids: dabīga ūdenstilpe (ezers, upe) –ezers;

1.7. ūdens objekta saimnieciskās izmantošanas veids:

- rekreācijai - atpūta uz un pie ūdeņiem un peldvietu organizēšana;
- amatierzveja – makšķerēšana;
- ūdenssports – nemotorizētie ūdens transportlīdzekļi;
- peldbūvju izvietošana, lai ierīkotu ar pakalpojumu sniegšanu saistītus objektus.

2. Ūdens objekta raksturojums

2.1. Morfometriskais un hidroloģiskais raksturojums

Nr.p.k	Parametrs	Mērvienība	Vērtība
1	ūdens objekta sateces baseins	km ²	110
2	baseina relatīvā mežainība	%	30
3	baseina relatīvā purvainība	%	28
4	pavasara plūdu maksimālais caurplūdums	m ³	n/a
5	minimālais caurplūdums	m ³	n/a
6	normālais ūdens līmenis (NŪL)	m	0,5
7	zemākais ūdens līmenis (ZŪL)	m	0,1
8	augstākais (plūdu) 1 % ūdens līmenis (AŪL)	m	2,0
9	kopējais ūdens objekta tilpums normālam ūdens līmenim	milj.m ³	4,4
10	lietderīgais tilpums	tūkst. m ³	n/a
11	virsmas laukums normālam ūdens līmenim	ha	279,5
12	ūdens objekta garums	km	3,75
13	ūdens objekta lielākais platums	km	1,30
14	ūdens objekta vidējais dziļums	m	-
15	ūdens objekta maksimālais dziļums	m	3,3
16	krasta līnijas garums	km	10,5
17	seklūdens zonas (dziļums mazāks par 0,5 m) platība	ha	14,2
18	ilggadīgā vidējā notece gadā ūdens objektā	milj.m ³	25,5
19	ietekmēto zemju platība normālam ūdens līmenim	ha	n/a

2.2. Ūdens objekta ekoloģiskā stāvokļa raksturojums:

Laikā no 2015. līdz 2016.gadam izstrādājot Ādažu novada administratīvajā teritorijā esošo publisko ūdeņu apsaimniekošanas un izmantošanas koncepciju (turpmāk – Koncepcija) tika veikta Dūņezera ekoloģiskais stāvokļa noteikšana, veicot gan lauka, gan kamerālos darbus. Šie noteikumi izstrādāti pamatojoties uz minētā pētījuma rezultātiem¹.

2.2.1. prioritārie ūdeņi (ūdens objekta atbilstība normatīvo aktu prasībām par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti)

Dūņezers nav iekļauts Latvijas Republikas Veselības ministrijas, Veselības inspekcijas sagatavotajos pārskatos par peldvietu kvalitāti. Toties Ādažu novada pašvaldība veic peldūdens kvalitātes analīzes Dūņezera neoficiālajā peldvietā pie etnogrāfiskā viesu nama “Gungas”, kuru rezultātu pārskats pieejams Veselības inspekcijas mājaslapā.

Atbilstoši **Gaujas** upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānā 2016-2021.gadam kvalitātes mērķi virszemes ūdensobjektiem apkopoti plāna 5.3.pielikumā. Dūņezeram tabulā uzrādīta vidēja ekoloģiskā kvalitāte ar augstu ticamību, kā ekoloģiskās kvalitātes mērķis noteikta laba kvalitāte, un labas kvalitātes sasniegšanas termiņa izņēmumi nav noteikti (tātad, laba kvalitāte jāsasniedz 2021.gadā). Ķīmiskā kvalitāte uzrādīta slikta, ar norādi Hg, BDE biotā, kā ķīmiskās kvalitātes mērķis uzrādīta laba ķīmiskā kvalitāte, ar termiņa izņēmumu līdz 2027.gadam.

¹ http://www.adazi.lv/wp-content/uploads/2017/07/Adazu_novada_udensobjektu_koncepcija_0904171.pdf

2.2.2. ūdens objekta hidroloģiskā režīma ietekme uz piegulošo platību gruntsūdens līmeņiem

Neietekmē

2.2.3. hidrobiocenožu raksturojums, t.sk. dati par kopējo un virsūdens aizaugumu (%)

Virsūdens aizaugums aizņem ap 9 % no Dūņezera spoguļa laukuma, kopējais aizaugums – apmēram 15 %. Iegrimušo augu daļa kopējā aizaugumā ir ļoti neliela. Ūdens apmaiņas periods 0,15 gadi.

Ūdens caurredzamība, salīdzinot mērījumu rezultātus dažādos gados un mēnešos, ir kopējā svārstību amplitūdā 0,53–1,1 m.

Virsūdens augu joslas platums ļoti variē – no 5 m līdz 60 m (vietām pat līdz 90 m). Šaurāka virsūdens aizauguma josla ir galvenokārt austrumu piekrastē, kas ir mazāk dūņaina un vairāk pakļauta viļņu darbības ietekmei. Lielāks virsūdens aizaugums un pārpurvojies krasts līčos dominē rietumu piekrastē. Transektos virsūdens augājā ir konstatētas 5 sugas, no kurām dominē niedres, vietām daudz šaurlapu vilkvālītes, ezera meldri. Virsūdens augu maksimālais augšanas dziļums ir 1.5 m.

Peldlapu augu joslas platums un blīvums ir dažāds: daudzviet šauras un skrajas audzes un vietām arī 50 m un pat 100 m platas joslas ar blīvākām audzēm. Peldlapu augu josla sastāv gandrīz tikai no dzeltenām lēpēm, vietām nelielās audzēs peldošās glīvenes. Peldlapu augu maksimālais augšanas dziļums ir 1.5 m.

Iegrimušo makrofītu augšanas dziļums ir mazs, jo apgaismojuma apstākļus būtiski ietekmē gan humīnvielu daudzums ūdenī (ezers ir brūnūdens), gan fitoplanktona savairošanās vasarā. Šo iemeslu dēļ ūdens caurredzamība veģetācijas sezonā ir maza – 0.65 m.

Makrofītu cenoze, analizējot pēc ekoloģiskās kvalitātes vērtējumā ietvertajiem rādītājiem, vērtējama kā vidēju kvalitāti raksturojoša.

2.2.4. ihtiofaunas raksturojums

Dūņezera ihtiofaunas raksturojums balstīts uz Dūņezera zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumiem².

2016.gadā veikta kontrolzveja, pētījuma laikā Dūņezērā tika noķertas zivis no 16 sugām, kas kopā sastādīja 111,94 kg

Ezerā novērots relatīvi lielāks zandartu un asaru daudzums kā citur. Augstais plēsīgo un zemais karpveidīgo zivju (rauda, plaudis, plicis u.c.) īpatsvars liecina par salīdzinoši “veselīgu” zivju sabiedrības stāvokli. Zivju sabiedrības salīdzinoši “veselīgais” stāvoklis skaidrojams ar zandarta veiksmīgu iedzīvošanos ezerā, kā arī citu plēsīgo zivju ieceļošanu no Lilastes ezera un Rīgas jūras līča.

Zivju resursu atražošana Dūņezērā pēdējo gadu laikā notikusi par aktīvu vietējo iedzīvotāju līdzekļiem, galvenokārt laika periodā no 1997 līdz 2000. gadam. Atražošanai izmantoti zandartu un līdaku vienasaras mazuļi, kā arī līdaku kāpuri. Kopumā ielaisti 1 200 000 līdaku kāpuri un mazuļi, kā arī 225 000 zandartu vienasaras mazuļi. Zivju krājumi papildināti 2016.gadā, kad pašvaldība veikusi zandartu mazuļu ielaišanu un 2017.gadā veicot līdaku mazuļu ielaišanu.

Kopumā ezera ihtiofauna vērtējama kā raksturīga dotā tipa ūdenstilpēm. Ūdens kvalitāte ir laba, zivju barības bāze pietiekama gan zivju mazuļu, gan pieaugušu zivju populāciju uzturēšanai.

²http://www.adazi.lv/wp-content/uploads/2017/07/Zivsaimnieciskas-ekspluatācijas-noteikumi_D%C5%AB%C5%86ezers.pdf

Kopumā - ņemot vērā iegūtos datus, izņemot ālantu, citu zivju sugu mākslīgu atražošanu šobrīd veikt nav nepieciešams. Gadījumā, ja zivis tiek ielaistas, jāņem vērā, ka zivju ielaišanas, it īpaši zandarta un ālanta, efektivitāti var samazināt to migrācija uz Lilastes ezeru un tālāk uz Rīgas jūras līča piekrasti.

Galvenie noteikumi, kas būtu jāņem vērā ezera turpmākā apsaimniekošanā, ja tiek organizēta licencētā makšķerēšana minēti 2016.gadā izstrādātajos Dūņezera zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumos.

2.2.5. ekoloģiskā stāvokļa vērtējums un to ietekmējošie faktori

Vērtējot fizikāli-ķīmisko kritēriju pēc LVĢMC vērtēšanas metodikas, jāiegūst labu kvalitāti pēc fizikāliķīmiskā kritērija. Tai pat laikā interesanti, ka pats LVĢMC 2014.gada pārskatā Dūņezera fizikāliķīmisko kritēriju ir novērtējis kā sliktu - 0,8 m, kura novērtēta kā slikta.

Dūņezera ūdens ir raksturojams kā bagāts ar biogēniem (fosfora un slāpekļa savienojumiem) un brūnūdens (humīnvielu koncentrācijas būtiski ietekmē caurredzamību).

Samērā augsta Pkop koncentrācija komplektā ar zemu Nkop koncentrāciju ir redzama fosfora tipa eutrofikācijas pazīme, kas arī pierādās fitoplanktona sastāva analīzē – katru gadu fitoplanktonā vasarā ir novērojama zilaļģu dominānce, un lielāko svaru vērtējumā būtu jāliek uz Pkop koncentrāciju, tāpēc **Dūņezera fizikāli-ķīmisko kritēriju vajadzētu vērtēt kā vidēju kvalitāti radošu.**

Dūņezera ķīmiskās kvalitātes monitoringā konstatētas paaugstinātas bīstamo vielu koncentrācijas nogulumos un biotā, kas izslēdz Dūņezera izmantošanu zivju rūpnieciskajā audzēšanā. Tai pat laikā Dūņezera ķīmiskā kvalitāte nerada problēmas izmantošanai par rekreācijas objektu.

Kopējā Dūņezera ekoloģiskā kvalitāte ir starp vidēju (makrofīti un fizķīmija) un sliktu (fitoplanktons). Papildus problēmas rada augstā krāsainība un lielais daudzums dūņu ar vāju vai neesošu veģetācijas pārsegumu. Reālas iespējas uzlabot ekoloģisko kvalitāti līdz labai nav saskatāmas, piedāvātie pasākumi ir vērsti uz tālākas pasliktināšanās palēnināšanu.

2.3. Ūdens objekta un tā piekrastes joslas saistība ar aizsargājamām teritorijām un aizsargājamiem dabas objektiem;

Dūņezera atbilstība īpaši aizsargājamam biotopam vērtēta pēc ūdens fizikāli ķīmiskiem rādītājiem un makrofītu cenozes.

Konstatēta atbilstība Eiropas Savienības aizsargājamam biotopam *Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldlapu augāju* (kods 3150), biotopa variantam *Brūnūdens ezeri ar daudzveidīgu augāju* (varianta kods 3150_2).

Eiropas Savienības aizsargājamais biotops 3150 atbilst Latvijas īpaši aizsargājamam biotopam 4.20. *Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldlapu augāju.*

3. Ūdens objekta ekspluatācijas nosacījumi

3.1. Saimnieciskās darbības nosacījumi

Šobrīd Dūņezērā saimnieciskā darbība netiek veikta.

Ezers ir perspektīvs, tūrisma attīstību veicinošs objekts, kas izmantojams gan ziemā, gan vasarā. Šī dabas objekta vērtību papildina tā ģeogrāfiskā atrašanās vieta – gan zaļo teritoriju platības, gan Rīgas tuvums.

Apmēram puse no Dūņezera krasta ir valsts mežs, gar Dūņezera valsts mežā esošo krastu visā garumā ved piekrastes dabiskā brauktuve. Vairākās vietās gar Dūņezera krastu ir izveidojušās laivu iebraukšanas vietas, makšķerēšanas vietas un peldvietas. Dūņezera austrumu krastā ir vairākas smilšainas pludmales, sevišķi piemērotas rekreācijai ir Puskas un Cimeļupes ieteku vietas. Austrumu krasta mežs ir privātā īpašumā, lielākajā daļā privātās teritorijas pašlaik nekādi netiek apgrūtināta piekļuve ezeram. Gar Dūņezera rietumu krastu visā valsts mežā ietilpstošā krasta līnijas garumā ved dabiskā brauktuve, ar daudzām pieejas vietām ezeram. 4-5 vietās ir horizontāli laukumi ar stingru pamatni.

3.1.1. ūdens objekta izmantošana ekspluatācijas noteikumos paredzētās saimnieciskās darbības veikšanai

Lai ilgtermiņā varētu nodrošināt paredzēto saimniecisko izmantošanu, kā arī 2021. gadā sasniegtu Gaujas upju baseina apsaimniekošanas plānā Dūņezeram izvirzīto mērķi - sasniegt labu ekoloģisko kvalitāti vai nepasliktināt esošo, nepieciešams regulāri veikt vairākus apsaimniekošanas pasākumus:

1. Ezera vai tā daļas apsaimniekotājam un pieguļošo zemju īpašniekiem vēlams pavasarī aizvēkt no ezera krasta izskalošanās niedru un citu augu daļas. To novietošana ūdens tuvumā nav pieļaujama, pretējā gadījumā sadalīšanās produkti nonāks ūdenī.
2. Ezera vai tā daļas apsaimniekotājam un pieguļošo zemju īpašniekiem vēlams ziemā nopļaut un savākt sausās niedres virs ledus. Sauso niedru dedzināšana uz ledus vai tuvāk par 30m no krasta līnijas nav pieļaujama, pretējā gadījumā niedru pelnos esošie fosfora savienojumi nonāks ūdenī, un izraisīs niedru pastiprinātu lokālu augšanu vai pat fitoplanktona lokālu savairošanos. Niedru sauso daļu izvākšana samazinās izšķīdušā skābekļa patēriņu nākamajā ziemā, kā arī dūņu un detrita uzkrāšanos.
3. Ezera vai tā daļas apsaimniekotājam un pieguļošo zemju īpašniekiem pieļaujams izpļaut un izvākt no ezera virsūdens veģetāciju, galvenokārt parasto niedri pludmales piekrastes posmā. Atbilstoši koncepcijas ieteikumiem, bez papildus biotopu eksperta atzinuma saņemšanas, ir pieļaujams iztīrīt pludmali no niedrēm minimāli nepieciešamajā platumā, bet ne vairāk kā 10 m platu joslu vienam zemes īpašumam, un ne vairāk kā 1/3 no krasta līnijas garuma zemes īpašumiem, kuriem krasta līnijas garums ir mazāks par 30 m. Joslā tiek ieskaitītas arī piestātnes un laipas.
4. Ezera vai tā daļas apsaimniekotājam un pieguļošo zemju īpašniekiem aizliegta jebkāda piesārņojuma iepludināšana Dūņezērā, it īpaši - no privātmāju apbūves. Neielaid notekūdeņus ezerā, t.sk., arī pēc attīrīšanas.
5. Pieļaujama laipu izvietošana, bet to novietojums un parametri saskaņojami ar pašvaldību, kā arī nepieciešams laipu reģistrēt pašvaldībā.
6. Pieļaujama peldbūvju³ izvietošana, pakalpojumu sniegšanai, ievērojot nosacījumus, ka tām jābūt saistītām ar konkrētu zemes gabalu un publiski pieejamām.

³ Peldbūve – stacionāra būve, kura patstāvīgi turas uz ūdens, ir piestiprināta pie piestātnes vai laipas, vai patstāvīgi noenkurota noteiktā vietā krasta tuvumā, un parasti veido vienotu kompleksu ar krasta būvēm vai ierīcēm.

7. Ezera vai tā daļas apsaimniekotājam un pieguļošo zemju īpašniekiem ievērot ierobežojumus, kas noteikti teritoriju plāņos attiecībā uz aizsargjoslām.
8. Vēlams veikt ceļu, kas iet caur valsts mežu teritorijai gar Dūņezera rietumu krastu, labošanu.

3.1.2. piekrastes platību izmantošana ūdens objekta aizsargjoslā

Dūņezers ir publisks ezers, un saskaņā ar Zvejniecības likumu tam noteikta tauvas josla 10 m no ūdens līnijas pie normāla ūdens līmeņa. Papildus Aizsargjoslu likumā noteiktajiem aprobežojumiem 50 m platā joslā gar Dūņezera aizliegta jebkāda būvniecība, izņemot tauvas joslā atļautās būves. Būves, kas saistītas ar virszemes ūdensobjektu izmantošanu (laivu novietnes, pirtis u.c.), atļauts izvietot tuvāk krastam, bet ne tuvāk par 10 m no krasta līnijas, katrā atsevišķā gadījumā to pamatojot ar piekrastes ainavas analīzi. Dūņezera aizsargjoslā jāievēro visi aprobežojumi, kas noteikti Aizsargjoslu likuma 37.pantā.

Dūņezera aizsargjoslā atļauti tādi saimnieciskās izmantošanas veidi publiski pieejamas dabas un apstādījumu teritorijas, publiski nepieejamas dabas un apstādījumu teritorijas un mežu teritorijas. Līdz 100 m attālumā gar ezeru paredzētas šādas funkcionālās zonas: savrupmāju apbūves teritorijas, mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas, publiskās apbūves teritorijas, jauktas centra apbūves teritorijas, mežu teritorijas, skatīt karti šo noteikumu pielikumā.

Detalizēta informācija par atļautajiem saimnieciskās darbības veidiem un tam paredzētajām vietām ir noteikts Ādažu novada teritorijas plānojuma dokumentācijā un attiecīgos kartogrāfiskajos materiālos. Noteiktie ierobežojumi ir šādi:

Atbilstoši Aizsargjoslu likumam ārpus apdzīvotām vietām noteikta 300 m aizsargjosla ap Dūņezera, kurā ir šādi ierobežojumi:

- 1) aizliegts izvietot būves minerālmēslu, augu aizsardzības līdzekļu, degvielas, eļļošanas materiālu, bīstamo ķīmisko vielu vai ķīmisko produktu, kokmateriālu un lopbarības glabāšanai (izņemot sienu šķūņus), kā arī bīstamās ķīmiskās vielas vai ķīmiskos produktus saturošu materiālu glabātavas, izņemot šim nolūkam teritoriju plāņos paredzētās vietas;
- 2) aizliegts ierīkot atkritumu apglabāšanas poligonus un atkritumu izgāztuves;
- 3) 50 metrus platā joslā aizliegts veikt kailcirtes, izņemot koku ciršanu ārkārtas situāciju, vējgāžu, vējlaužu un snieglaužu seku likvidēšanai, kā arī palieņu pļavu atjaunošanai un apsaimniekošanai;
- 4) aizliegts celt ēkas un būves teritorijās ar applūdinājuma varbūtību vismaz reizi simts gados, izņemot īslaicīgas lietošanas būves un šim nolūkam īpaši paredzētās aizsargbūves vai teritorijas uzbēršanu.
- 5) nav atļauta automašīnu novietošana, izņemot šim nolūkam speciāli ierīkotās vietās.

10 metrus platā joslā gar Dūņezera, papildus iepriekš minētajam, aizliegts:

- 1) izvietot degvielas uzpildes stacijas;
- 2) celt un izvietot jebkādas ēkas un būves, t. sk., nožogojumus (izņemot kultūras pieminekļu atjaunošanu, ūdens ņemšanas ietaises, ūdens regulēšanas ietaises, kā arī citas hidrotehniskās, krastu nostiprināšanas un tiltu būves, kuģošanas drošībai nepieciešamās būves, peldvietas, laivu un motorizēto ūdens transportlīdzekļu piestātnes un šo transportlīdzekļu uzpildīšanai paredzētās degvielas uzpildes

stacijas, ja attiecīgās darbības ir paredzētas vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā vai ūdensobjektu apsaimniekošanas plānā);

- 3) lietot mēslošanas līdzekļus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus;
- 4) ierīkot meliorācijas būves bez saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;
- 5) veikt galveno cirti, izņemot koku ciršanu ārkārtas situāciju, vējgāžu, vējlaužu un snieglaužu seku likvidēšanai;
- 6) iegūt un izmantot derīgos izrakteņus, izņemot pazemes ūdeņu ieguvī ūdensapgādes vai rekreācijas vajadzībām aizsargjoslā esošai dzīvojamai vai atpūtnieku aprūpei paredzētai ēkai;
- 7) mazgāt mehāniskos transportlīdzekļus un lauksaimniecības tehniku;
- 8) veikt meža zemju transformāciju;
- 9) kurt ugunsurus un novietot teltis ārpus šim nolūkam norādītajām vietām bez saskaņošanas ar zemes īpašnieku vai tiesisko valdītāju;
- 10) novietot iegūto grunti pēc normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veiktas virszemes ūdensobjekta padziļināšanas vai tīrīšanas ārpus tam paredzētajām vietām;
- 11) ierīkot mehānisko transportlīdzekļu sacīkšu trases un izmēģinājuma vietas;
- 12) braukt ar motorlaivām un ūdensmotocikliem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ierīkotajās pludmalēs, ja tas nav saistīts ar specializēto dienestu darbību, šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību.

3.1.3. ūdens objekta izmantošana citām saimnieciskām darbībām;

Dūņezērā atļautas ūdensputnu medības, ievērojot „Medību likumu” un Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija Nr.421 „Medību noteikumi”.

Ādažu novada pašvaldībā nav izstrādāti normatīvie akti par medību saimniecības organizāciju ezerā. Ja tādi tiks izstrādāti nākotnē, tad medību saimniecības organizācija būs jāveic arī saskaņā ar tiem.

3.1.4. prasības zivju aizsardzības un pārvades ierīcēm;

Nav speciālu zivju pārvades ierīču

3.1.5. zivju nārsta nodrošinājums un citas dabas aizsardzības prasības;

Ierobežojumus makšķerēšanai zivju nārsta laikā nosaka Ministru kabinets.

Nevienai no zivju grupām nav īpašu papildus prasību nārsta laikā, jo visas zivis nārsto ezera seklūdens zonā. Svarīgi, lai nārsta laikā netiek veikti nekādi rakšanas darbi seklūdens zonā.

3.1.6. īpaši nosacījumi makšķerēšanai;

Makšķerēšana Dūņezērā notiek saskaņā ar Ministru kabineta 22.12.2015. noteikumiem Nr.800 “Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi”, kā arī pamatojoties uz Vides risinājumu institūta izstrādātajiem Dūņezera zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumiem⁴. Jāievēro šādi īpaši nosacījumi:

⁴http://www.adazi.lv/wp-content/uploads/2017/07/Zivsaimnieciskas-ekspluatācijas-noteikumi_D%C5%AB%C5%86ezers.pdf

- 1) aizliegta jebkura veida makšķerēšana, spinningošana (velcēšana) no laivas vai citiem peldošiem ūdens transporta līdzekļiem no 1.marta līdz 30.aprīlim;
- 2) atļauts nodarboties ar zemūdens medībām;

3.1.7. peldošo līdzekļu izmantošanas kārtība;

Laivu un citu mazizmēra kuģošanas līdzekļu reģistrācija un ekspluatācija jāveic atbilstoši Ministru kabineta 01.03.2005. noteikumiem Nr. 158: „Noteikumi par kuģošanas līdzekļu satiksmi iekšējos ūdeņos” un 25.03.2008. noteikumiem Nr. 213: „Ceļu satiksmes drošības direkcijā reģistrējamo kuģošanas līdzekļu reģistrācijas kārtība”.

Dūņezērā pieļaujami arī rekreācijas veidi, kas prasa nemotorizēto peldlīdzekļu izmantošanu, burāšana un citi aktīvās atpūtas veidi. Nav vēlama regulāra nodarbošanās ar minētajiem rekreācijas veidiem tiešā publisko pludmaļu tuvumā.

Ādažu novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikts, ka Dūņezērā pieļaujama gan nemotorizēto, gan motorizēto ūdens transportlīdzekļu izmantošana. Motorizētajiem ūdens transportlīdzekļiem noteikts maksimālais kuģošanas ātrums 25 km/h (13,5 mezgli). Ūdensmotociklu un ūdensslēpošana (arī veikbords) izmantošana ir aizliegta.

3.1.8. pašvaldības pieņemtie saistošie noteikumi, kas nosaka ūdens objekta izmantošanu;

Ādažu novada virszemes ūdensobjektu izmantošanas kārtību nosaka sekojoši novada pašvaldības saistošie noteikumi un nolikumi:

- 1) Ādažu pagasta padomes 2006.g. 21.marta saistošie noteikumi Nr.5 “Par Ādažu pagasta teritorijas plānojuma grafisko daļu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem”.
- 2) Ādažu novada domes 2006.g. 27.jūnija saistošie noteikumi Nr.13 “Par redakcionāliem labojumiem Ādažu pagasta teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā un apbūves noteikumos”.
- 3) Ādažu novada pašvaldības 2008.g. 27. maija saistošie noteikumi Nr.21 „Par virszemes ūdensobjektu krastu labiekārtošanu un uzturēšanu Ādažu novadā”.
- 4) Ādažu novada pašvaldības 2009.g. 25.augusta saistošie noteikumi Nr.22 „Saistošie noteikumi “Ādažu novada (pagasta) teritorijas plānojuma 2006.-2012. (2009.gada grozījumi) grafiskās daļas un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi””.
- 5) Ādažu novada teritorijas plānojuma pilnveidotā redakcija (pašlaik saskaņošanā)

3.2. Saimnieciskās darbības veicēja pienākumi un tiesības

3.2.1. Pienākumi:

- 1) Veikt darbības tā, lai neradītu ezera piesārņošanu, t.sk. nenovadītu ezerā notekūdeņus un nepiesārņotu ezeru ar naftas produktiem.
- 2) Jānodrošina kuģošanas/peldošo līdzekļu vai cita iznomāta ūdenssporta inventāra lietotāja instruēšana par vietējo situāciju un prasībām., kā arī nodrošināt lietotāju drošībai nepieciešamos līdzekļus (glābšanas riņķus u.c.).
- 3) Izvietojot laipas vai piestātnes vai peldbūves ezera akvatorijā, noslēgt līgumu ar Ādažu novada domi par ūdenstilpes daļas nomu. Nomas maksu nosaka atbilstoši Ministru kabineta 11.08.2009. noteikumiem Nr.918 “Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību”.
- 4) Izvietojot pakalpojumu sniegšanai paredzētas būves ezera aizsargjoslas teritorijā, saskaņot to novietojumu ar Ādažu novada domi, kā arī slēgt nomas līgumu.

- 5) Izvietojot ezerā vai tā aizsargjoslā būves, t.sk. laipas, tās ir jāuztur kārtībā – jāveic atkritumu savākšana, konstrukciju labošana, u.c. darbības, lai nodrošinātu būvju labu stāvokli.
- 6) Organizējot saimniecisko darbību – rekreācijas vai pakalpojumu sniegšanu, izvietot informācijas zīmes par paredzēto darbību, ierobežojumiem un novietojumu.
- 7) Veikt būves apkārtnes labiekārtošanu un uzturēšanu kārtībā.
- 8) Nodrošināt ūdenstilpes stāvokļa uzraudzību un kontroli tās aizsardzības joslā 10-300 m platumā no ūdenskrātuves NŪL krasta līnijas.
- 9) Nodrošināt likumu un citu tiesību aktu ievērošanu 10 m tauvas joslas izmantošanā.
- 10) Nodrošināt ūdens sanitārā stāvokļa uzraudzību un veikt apkārtējo iedzīvotāju apziņošanu par ezera sanitārā stāvokļa pasliktināšanos.
- 11) Nodrošināt ezera attiecīgā ūdens hidroķīmiskā un hidrobioloģiskā stāvokļa kvalitāti atbilstoši Ministru kabineta 12.03.2002. noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” prasībām.
- 12) Sekot, lai visa darbība ezera akvatorijā un piekrastes aizsardzības joslā, t.sk. ekoloģiskās situācijas uzlabošana, tiktu veikta atbilstoši likumā noteiktā kārtībā saskaņotiem tehniskajiem projektiem vai citiem saskaņotiem dokumentiem.

3.2.2. Tiesības:

- 1) Ziņot Ādažu novada domei par fiziskajām un juridiskajām personām, kuras neievēro ezera akvatorija un piekrastes aizsardzības joslu režīmu, kā arī Mazā Baltezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumus.
- 2) Brīvi izmantot ūdenstilpes daļu atbilstoši nomas līgumā par ūdens objekta daļas nomu noteiktajam.
- 3) Izmantot ezeru un tā piekrasti atbilstoši citu saistīto normatīvo aktu prasībām.

3.3. Saimnieciskās darbības veicēja darbība ārkārtējos dabas apstākļos.

Atbilstoši Ādažu novada civilās aizsardzības plānam⁵

4. Institūcijas, kas kontrolē ekspluatācijas noteikumu ievērošanu.

- 4.1. Par ezera akvatorijas un piekrastes joslu izmantošanas režīma ievērošanu atbildīgas tās juridiskās un fiziskās personas, kuras atrodas vai veic jebkuru darbību šajās teritorijās. Kontroli veic Ādažu novada pašvaldība.
- 4.2. Valsts vides kontroles institūcijām ir tiesības dot rīkojumus juridiskajām un fiziskajām personām par ekspluatācijas pasākumu veikšanu, remontu un citiem darbiem, kas nepieciešami vides aizsardzībai un dabas resursu izmantošanai.
- 4.3. Fizisko personu darbību dotajās teritorijās reglamentē ūdens objekta īpašnieks vai valdītājs, vai nomnieks (ja tas paredzēts nomas līgumā), izdodot īpašas norādes vai informācijas zīmes, kas nav pretrunā ar spēkā esošajiem tiesiskajiem aktiem.

⁵ <http://www.adazi.lv/pasvaldiba/dokumenti/civilas-aizsardzibas-plans/>

4.4. Aprēķinus par videi nodarītiem zaudējumiem un kompensāciju piedziņu no vainīgajām personām (juridiskajām un fiziskajām) veic Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde Vides aizsardzības likumā noteiktajā kārtībā.

Izmantotie informācijas avoti:

- Biedrība Latvijas ezeri, Latvijas Hidroekoloģijas institūts 2017., Ādažu novada virszemes ūdensobjektu apsaimniekošanas un izmantošanas koncepcija
- Nodibinājums Vides risinājumu institūts, 2016., Zivsaimnieciskās eksploatācijas noteikumi Mazajam Baltezeram
- Ādažu novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
- Ādažu novada teritorijas plānojums
- VSIA Meliorprojekts, 2008., Virszemes ūdens objektu krasta nostiprinājumu tehnisko risinājumu zīmējumi Ādažu novads, Rīgas rajons

Zivsaimnieciskās ekspertīzes atzinums par saimnieciskās darbības dēļ zivju resursiem nodarīto zaudējumu

Mazā Baltezera eksploatācijas noteikumi neparedz ezera saimnieciskās izmantošanas veidu noteikšanu, kas varētu radīt zaudējumus zivju resursiem. Ezerā atļauto zivsaimniecisko darbību nosaka 2016.gadā Vides Risinājumu institūta izstrādātie „Mazā Baltezera zivsaimnieciskās eksploatācijas noteikumi”.

Ūdens objekta eksploatācijas (apsaimniekošanas)
noteikumus izstrādāja inženieris hidrotehniķis

(vārds, uzvārds)

Sertifikāts/licence Nr. _____, izdots _____

Juridiskā persona

(firma, reģistrācijas numurs)

Saskaņojums ar:

1. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi
2. Ādažu novada pašvaldību

3. Valsts zinātnisko institūtu "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts"

Par ūdens objekta ekspluatācijas noteikumu izpildi atbildīgā persona (saimnieciskās darbības veicējs):

Ādažu novada dome, Reģ.Nr.90000047482

(juridiskās personas firma un reģistrācijas numurs Uzņēmumu reģistrā)

(atbildīgās personas vai fiziskās personas vārds, uzvārds, personas kods)

(paraksts)